

BMİDÇS

İklim Değişikliğinin Etkileri, Etkilenebilirlik ve Uyum Üzerine
NAİROBİ ÇALIŞMA PROGRAMI ve
SÖZLEŞME KAPSAMINDAKİ ÇALIŞMALAR

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) Üçüncü Değerlendirme Raporu'nun dikkate alınmasının ve tüm ülkeler için uyumun bir gereklilik olduğunun kabul edilmesinin ardından, Taraf Ülkeler, 2003 yılında, iklim değişikliğine uyumun bilimsel, teknik ve sosyo-ekonomik yönleri konusunda bir çalışma başlatmak üzere anlaşmaya vardılar.

Taraflar, 2004 yılında Buenos Aires'de, Bilimsel ve Teknolojik Danışma Yardımcı Organı (SBSTA)'nın bünyesinde beş yıllık bir çalışma programının ayrıntılarını planlamaya karar verdiler. Bunun ardından yapılan ek görüşmelerden sonra, 2005 yılında Montreal'de, SBSTA'nın iklim değişikliğinin etkileri, etkilenebilirlik ve uyum konusundaki Beş Yıllık Çalışma Programı'nı benimsediler ve programın amaçlarını, beklenen çıktılarını ve kapsamını belirlediler.

Çalışma programının ayrıntıları 2006 yılında Nairobi'de sonuçlandırıldı. Çalışma Programı, İklim Değişikliğinin Etkileri, Etkilenebilirlik ve Uyum Üzerine Nairobi Çalışma Programı olarak yeniden adlandırıldı. 2008 yılı ortalarına kadar yapılacak olan etkinliklerin kapsamlı bir planı üzerinde anlaşmaya varıldı.

İÇİNDEKİLER

03	GİRİŞ
04	NAİROBİ ÇALIŞMA PROGRAMI'NIN AMACI
05	ÇALIŞMA ALANLARI
07	UYGULAMA YAKLAŞIMI
08	BELGELER
09	ÇALIŞTAYLAR
12	KURULUŞLARIN KATILIMI
13	EYLEME ÇAĞRI DUYURULARI
16	EYLEM SÖZÜ
19	BMİDÇS BÜNYESİNDEKİ UZMAN GRUPLARIN KATKILARI
20	YAKLAŞAN ETKİNLİKLER

GİRİŞ

Bu broşür, Nairobi Çalışma Programı etkinlikleri ile ilgili olarak, bugüne kadar gerçekleştirilen ilerlemeler konusunda okuyucuya fikir vermekte; mevcut çıktıları, çalıştaylardan elde edilen temel sonuçları, programa katılım için yeni yöntemleri ve ileride yapılacak olan çalışmalarını tanıtmaktadır.

Bu etkinlikler, Beş Yıllık Çalışma Programı için planlanan işlerin bir bölümünü oluşturmaktadır. Çalışma Programı'nın gözden geçirileceği ve bir dizi yeni etkinliğin belirleneceği tarih olan Haziran 2008'de düzenlenecek SBSTA 28'den önce, daha pek çok başka etkinlik yürütülecektir.

NAİROBİ ÇALIŞMA PROGRAMI'NIN AMACI

Nairobi Çalışma Programı'nın amacı, en az gelişmiş ülkeler ve küçük ada devletlerinin de dahil olduğu gelişmekte olan ülkeler başta olmak üzere, tüm taraf ülkelere, aşağıdaki konularda yardımcı olmaktır:

- İklim değişikliğinin etkileri, etkilenebilirlik ve uyum süreçlerinin anlaşılması ve bunlara yönelik değerlendirmeler yapılmasının geliştirilmesi,
- Şimdiki ve gelecekteki iklim değişikliği ve değişkenliğinin dikkate alınarak, iklim değişikliğine karşı, uygun bilimsel, teknik ve sosyo-ekonomik temellere dayalı, kolay uygulanabilir uyum eylemlerinin ve önlemlerinin alınmasında, bilgiye dayalı kararlar verilmesi.

ÇALIŞMA ALANLARI

Nairobi Çalışma Programı, her biri iklim değişikliğine uyumun belirli bir yönünü kapsayan dokuz alana odaklanmıştır. Amaçları aşağıda açıklanan bu alanların her birinin altında çeşitli etkinlikler yürütülmektedir.

- **Yöntemler ve Araçlar**

Etki ve etkilenebilirlik değerlendirmeleri ile uyum planlaması, önlemler ve eylemlere yönelik yöntem ve araçları geliştirmek ve yaygınlaştırmak.

- **Veri ve Gözlemler**

Günümüzdeki ve geçmişteki iklim değişkenliği ve değişikliği ile ilgili gözlemsel veriler ve ilgili diğer bilgilerin derlenmesi, yönetilmesi, paylaşılması, erişilmesi ve kullanılmasını geliştirmek.

- **İklim Modellemesi, Senaryolar ve Ölçek Küçültme**

İklim değişikliği tahminleri üzerine bilginin ve verilerin geliştirilmesi ile bunlara erişimin ve kullanımın desteklenmesi.

- **İklimle Bağlı Riskler ve Aşırı Olaylar**

Günümüzdeki ve gelecekteki iklim değişkenliği ve aşırı olaylar ile bunların sürdürülebilir kalkınmaya olan etkileri vurgulanarak, etkiler ve etkilenebilirlik ile ilgili bilginin anlaşılmasının desteklenmesi.

- **Sosyo-Ekonomik Bilgiler**

İklim değişikliğinin sosyo-ekonomik yönleri hakkındaki bilginin geliştirilmesi ve sosyo-ekonomik bilgiler ile etki ve etkilenebilirlik değerlendirmelerinin bütünleştirilmesinin desteklenmesi.

- **Uyum Planlaması ve Uygulamaları**

Projeleri, kısa/uzun vadeli stratejileri ve yerel bilgileri de içerecek şekilde, geçmişteki ve günümüzdeki kolay uygulanabilir uyum eylemleri ile önlemleri hakkındaki bilgilerin derlenmesi, analiz edilmesi ve yaygınlaştırılması. Böyle bir çalışma, paydaşlar arasında iletişim ve işbirliğinin kolaylaştırılması ile gerçekleştirilebilecektir.

- **Araştırma**

Uyum seçenekleri ve uygulamaları ile ilgili araştırmaların desteklenmesi, uyum kapasitesi ve esnekliği arttıran uyum uygulamaları hakkında araştırmaların desteklenme yollarının ve fırsatlarının analiz edilmesi.

- **Uyum için Teknolojiler**

Uyum kapsamında, teknolojilerin, bilgi birikiminin ve uygulamaların geliştirilmesinin ve yaygınlaştırılmasının desteklenmesi.

- **Ekonomik Çeşitlendirme**

Etkilenebilir ekonomik sektörlerle bağımlılığın azaltılması ve bu sektörlerin ekonomik esnekliğinin arttırılmasına yönelik olanakların anlaşılmasının, geliştirilmesinin ve yaygınlaşmasının desteklenmesi.

UYGULAMA YAKLAŞIMI

Çalışma Programı'nın uygulamasındaki genel yaklaşım, uyum ile ilgili eylemlerin tüm düzeylerde başlatılması, ürün ve çıktılarının, her düzeyi ve çevre sektörü dışında bulunan tüm sektörlerdeki paydaşları da hedeflemesine odaklanmaktadır.

Nairobi Çalışma Programı'nın uygulaması birçok bileşeni içerir:

1. Çalıştayların düzenlenmesi, belgelerin yayınlanması ve web tabanlı arayüzlerin oluşturulması dahil olmak üzere SBSTA tarafından yönetilen etkinlikler,
2. Etkinlikleri sahiplenmenin yaratılması, BMİDÇS yayınlarının okuyucuyla dost sürümlerinin oluşturulması ve çıktılarının mümkün olan en geniş şekilde yayılması gibi adımlarla etkinliklerin ulaştığı alanın genişletilmesi.
3. Tüm taraf ülkelerde ve kuruluşlarda gerçekleştirilecek çeşitli eylemler yoluyla, yeni ve yenilikçi hareketin başlatılması için;
  - Geniş bir yelpazedeki kuruluşları Nairobi Çalışma Programı'nın farklı etkinliklerine katmak;
  - Eyleme Çağrı duyuruları yayınlamak ve paydaşların Eylem Sözü vermelerini sağlamak;
  - Farklı ortaklar arasında işbirliğini arttırmak.

BELGELER

Nairobi Çalışma Programı'nın birçok çalışma alanı ile ilgili bilgiler, SBSTA tarafından, Taraf Ülkelerden ve kuruluşlardan istenmiştir. Taraf Ülkeler ve geniş bir yelpazedeki hükümetlerarası kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları, bu istek üzerine istenen bilgileri sağlamıştır.

Sunulan bu belgelerin içerdiği detaylı ve kapsamlı bilgiler, sunulan belgeler/bildirimler ('MISC' belgeler) ve/veya sentez raporları biçiminde bulunmaktadır. Nairobi Çalışma Programı kapsamında üretilen belgelerin tam listesi, bu broşürün sonunda yer almaktadır.

Uyum planlaması ve uygulamaları çalışma alanı ile ilgili olarak sunulan belgelerin içerdiği bilgilerin zenginliğinden dolayı ve bu bilgilere ulaşım ve bilgilerin yayılmasını sağlamak amacıyla, sunulan belgelerdeki bilgiler, çevrimiçi olarak arama yapılabilecek bir veritabanına dönüştürülmüştür. Belirtilen belgelere http://maindb.unfccc.int/public/adaptation_planning/ bağlantısından ulaşılabilmektedir.

ÇALIŞTAYLAR

Nairobi Çalışma Programı kapsamında bir dizi çalıştay düzenlenmiştir. Gerçekleştirilen çalıştaylar tek seferlik değildir. Aksine, çalıştaylar Çalışma Programı'nın ilerideki eylemlerini belirlemeye yönelik olarak, geniş bir yelpazedeki paydaşları bir araya getirmenin bir yoludur. Çalıştaylar, fikir alışverişinde bulunulacak ve Nairobi Çalışma Programı'nın amaçlarının yerine getirilmesinde yardımcı öneriler geliştirilecek bir forum olma işlevindedir.

Nairobi Çalışma Programı'nın ilk aşamasında, her ikisi de SBSTA Başkanı Sn. Kishan Kumarsingh başkanlığında gerçekleştirilen iki çalıştay düzenlenmiştir. Her iki çalıştayın da basında geniş bir şekilde yer alması, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine uyum ve özel olarak da Nairobi Çalışma Programı'na gösterilen ilgiye işaret etmektedir. Çalıştayda yapılan görüşmeler, devam eden sayfalarda özetlenmektedir.

İklimle ilgili riskler ve aşırı olaylar çalıştayı

Kahire, Mısır, 18-20 Haziran 2007, Çalıştay web sitesi: <http://www.unfccc.int/3953.php>

Raporun tamamı FCCC/SBSTA/2007/7 belgesinde yer almaktadır.

Çalıştay, Mısır Çevre İşleri Bakanlığı'nın işbirliği ile düzenlenmiştir. Farklı ülkelerden ve ilgili hükümetlerarası ve sivil toplum kuruluşlarından 80 temsilci, tarım ve gıda güvenliği, kıyı alanları ve sağlık alanlarında, aşırı olaylara bağlı olanlar da dahil olmak üzere iklimle ilgili risklerin ve etkilerin değerlendirilmesi, tahminler yapılması ve yönetimi konularında fikir alışverişi yapma fırsatı bulmuşlardır.

Katılımcılar, iklimle ilgili risklerin ve etkilerin değerlendirilmesi, tahminler ve yönetimi konusunda oluşan boşlukları ve gereksinimleri belirlemişlerdir. Ülkelerin ve toplumların iklimle ilgili riskleri daha iyi değerlendirmelerine, yönetmelerine ve sonunda azaltmalarına olanak tanıyacak ve benzeri yapılabilecek iyi uygulamalar paylaşılmıştır. Aşırı olaylar yerine etkilerin tahmin edilmesine odaklanan çoklu tehlike uyarı sistemleri; ısı/sağlık uyarı sistemleri ve tarım sektöründe kapsamlı bir risk yönetim sisteminin oluşturulması için çiftçilerin çiftçi birliklerine katılımı, üzerinde durulan iyi uygulamalar arasında yer almaktadır.

Katılımcılar ayrıca, risklerin değerlendirilmesi ve yönetimini geliştirmeyi amaçlayan önerilerin nasıl ileriye götürülebileceğini de tartışmışlardır.

Uyum planlaması ve uygulamaları çalıştay

Roma, İtalya, 10-12 Eylül 2007, Çalıştay web sitesi: <http://www.unfccc.int/4036.php>

Raporun tamamı FCCC/SBSTA/2007/15 belgesinde yer almaktadır.

FAO ile işbirliğinde düzenlenen Çalıştay, hükümetlerarası kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarının yanı sıra, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin temsilcilerinden oluşan yaklaşık 150 uzman, tarım ve gıda güvenliği, su kaynakları, kıyı alanları ve sağlık alanlarında uyum planlaması ve uygulamaları konusundaki deneyimlerini paylaşma fırsatı vermiştir. Katılımcılar ayrıca, sürdürülebilir kalkınmayı başarmak için gösterilen tüm çabalara katkıda bulunmak için, farklı sektörlerde ve farklı düzeylerde uyumun nasıl entegre ve koordine edileceği konusundaki görüşlerini de paylaşmışlardır.

Katılımcılar, uyumun planlanması ve uygulanmasını engelleyen boşlukları ve gereksinimleri belirlemişlerdir. Ülkelerin ve toplumların uyum stratejilerini daha iyi planlamalarına ve tasarımlarına olanak sağlamak için, farklı sektörlerde benzeri yapılabilecek iyi uygulamaları paylaşmışlardır.

Katılımcılar, uyum planlaması ve uygulamalarını geliştirmeyi amaçlayan öneriler getirmişlerdir. Pek çok kuruluş, önerilerin bazılarında nasıl yararlanacaklarını özetlemiştir. Verilerin gereksinimlere göre uyarlanması, kullanıcılar için yöntemler ve bilgiler, uyumun nasıl planlanıp uygulanacağını anlatan kılavuz kitapların geliştirilmesi ya da farklı sektörlerde ve farklı düzeylerde işbirliği ve entegrasyonun desteklenmesi için yasal ve kurumsal çerçevelerin geliştirilmesinin desteklenmesi konularında fikir paylaşımı sağlanmıştır.

KURULUŞLARIN KATILIMI

Ekim 2007 itibarıyla, dünya çapında 90 civarında kuruluş, Nairobi Çalışma Programı'nda yer almak üzere teklif göndererek, Sekreteryaya'nın koordine edebileceği bir odak noktasını aday göstermişlerdir. Katılan kuruluşların listesi 14. sayfada yer almaktadır.

FAO, IPCC, ISDR, OECD, UNDP, Dünya Bankası, WHO ve WMO kuruluşlarının da dahil olduğu bazı kuruluşlar, ilgili etkinlikler için bilgi sağlama fırsatını değerlendirmişler ve Nairobi Çalışma Programı'nın uygulanmasına katılımları konusunda tekliflerde bulunmuşlardır. Bu kuruluşların SBSTA'ya yaptıkları bildirimlere ve kavram notlarına <http://www.unfccc.int/3967.php> adresinden ulaşabilir.

Ayrıca, kuruluşlar Nairobi Çalışma Programı'nın çıktılarına doğrudan katkıda bulunan etkinlikler yürütmektedirler. Örneğin, uyum bilgisi ve uzmanlığını yakalamak, tanıtmak ve paylaşmak üzere ortak bir platform yaratmak amacıyla UNDP-GEF tarafından yürütülen bir çoklu işbirliği çabası olan Uyum Öğrenme Düzenegi bunlardan biridir. Ayrıca bu düzenek, öğrenme deneyimlerini ulusal düzeyde yakalamak için kapasite geliştirilmesine de yardımcı olacaktır.

Kendi uyum çalışmalarını Nairobi Çalışma Programı ile uyumlaştırmak isteyen kuruluşlar, daha fazla bilgi için Sekreteryaya'ya nwp@unfccc.int e-posta adresinden ulaşabilirler.

EYLEME ÇAĞRI DUYURULARI

Eyleme Çağrı duyurularının amacı, Nairobi Çalışma Programı'nın farklı alanları kapsamındaki öncelikli eylemlerin belirlenerek bu eylemlerin daha geniş çaptaki uyum topluluklarına ulaşmasını, Taraf Ülkeler ve kuruluşlara iletilmesini sağlamaktır.

Genel olarak belirlenen engellerin ele alınmasını hedefleyen bu duyurular, birçok paydaşı kapsayan eylem planlarını geliştirme araçlarından biridir. Duyurular, iklim değişikliğine uyum çalışmaları yapan Taraf Ülkeler ve kuruluşlar tarafından Eylem Sözü hazırlanmasının desteklenmesi anlamına gelmektedir.

Eyleme Çağrı için katkı sağlamak üzere, çalıştaylara katılan Taraf Ülke temsilcileri, kuruluşlar ve uzmanlar, Taraf Ülkelerin iklim değişikliğine uyum sağlamalarına yardımcı olma potansiyeli olduğu düşünülen kilit eylemler hakkındaki görüşlerini sunmuşlardır. Bu çalışma, Sekreteryaya tarafından hazırlanan ve doğrulama, paydaşlar, örnekler ve belirli etkinliklerle ilgili örnekleri içeren anketlerin yanıtlanması şeklinde yürütülmüştür.

Sekreteryaya, SBSTA'nın rehberliğinde, anketlere verilen cevaplar, sunulan belgeler, çalıştay raporları ve sentez raporları temel alarak, Eyleme Çağrı duyurularını hazırlamıştır. Bu duyurular, Taraf Ülkeler ve kuruluşlar dahil, geniş bir yelpazedeki paydaşların, Nairobi Çalışma Programı'nın amaçları doğrultusundaki potansiyel katkılarının belirlenmesini kolaylaştırmaktadır.

Nairobi Çalışma Programı'na katılan kuruluşlar

• AASSREC	• GCOS	• JRC	• START
• ACE CRC	• GEF	• LEAD Intl.	• TERI
• ADB	• GFMC	• LI-BIRD	• Tyndall Centre
• ADPC	• GLIMS	• LSHTM	• UNCCD
• AfDB	• GRID-Arendal	• MCII	• UNCTAD
• BCAS	• Hadley Centre	• MRI	• UNDP
• CAFOD	• ICES	• Nature Conservancy	• UNECA
• CARICOM	• ICOLD	• OAPEC	• UNESCAP
• CATHALAC	• IDB	• OECD	• UNESCO-IHE
• CBD	• IDS	• OSS	• UNU EHS
• CCCCC	• IEA	• Ouranos	• UNU ESD
• CITET	• IFAD	• Oxfam	• UNWTO
• Commonwealth	• IGES	• PAHO	• WB
• CRED	• IIASA	• Pew Center	• Wetlands Intl.
• Christian Aid	• IIED	• PIFS	• WFP
• CSIRO	• IISD	• PIK	• WHO
• EEA	• IOC	• Practical Action	• WHO EMRO
• ENDA	• IPCC	• ProVention	• WHO WPRO
• ETC	• IRI	• RIDES	• WMO
• FAO	• ISDR	• RIOCC	• World Heritage
• FRCGC	• ISET	• SDPI	• WWF
• FB	• IUCN	• SEI	• Yayasan Pelangi
• GCISC	• IWMI	• SPREP	

İklimle bağlı riskler, aşırı olaylar ve uyum planlama uygulamaları ile ilgili Eylem Çağrıları, Nairobi Çalışma Programı'nın <http://www.unfccc.int/4087.php> adresine konularak, yeni eylemler başlatmaları için ilgili kuruluşlara iletilmiştir.

EYLEM SÖZÜ

Nairobi Çalışma Programı kapsamında SBSTA, ilgili kuruluşlara ve diğer paydaşlara, Nairobi Çalışma Programı'nın amaçlarını ve temalarını desteklemek amacıyla kendi etkinliklerini üstlenmeleri ve bu etkinliklerin çıktılarının daha sonraki oturumlarda SBSTA ile uygun şekilde paylaşmaları yönünde ısrarlı çağrılarını iletmektedir.

Eylem Sözleri; Nairobi Çalışma Programı'nın amaçları ve beklenen çıktıları yönündeki etkinlikleri belirlemek ve toplum olarak bunları üstlenme yükümlülüğünü almak üzere, Taraf Ülkeler, hükümetlerarası ve sivil toplum kuruluşları ve araştırma enstitüleri için etkileşimli bir yöntem sağlar. Belirli çalışma alanları kapsamında hazırlanan bu bildirimler, aşağıdaki çalışmalara yanıt oluştururlar:

- Bir Eylem Çağrısı ve/veya
- Nairobi Çalışma Programı'nın yetkisi altındaki etkinliklerin diğer gereksinimler

Aşağıda, Nairobi Çalışma Programı üzerine hazırlanan Eylem Sözleri'nden bazı örnekler vurgulanmaktadır. Bu Sözler'in bazılarının uygulamaları çeşitli desteklerden faydalanabilir. Eylem Sözleri'nin tam listesine ve konuyla ilgili temel bilgilere <http://www.unfccc.int/3996.php> adresinden erişilebilir.

Eylem Çağrısına yanıt olarak potansiyel eylem sözü: Brezilya

İklim modellemesi, senaryolar ve ölçek küçültme

Brezilya'da bulunan Hava Tahmin ve İklim Çalışmaları Merkezi, Brezilya'nın stratejik alanlarında iklim değişikliğine bağlı etkileri analiz etmek amacıyla, Güney Amerika kıtasında ETA modelini 80 kilometre çözünürlükte uygulamıştır.

Bu modelin çalıştırılmasının ilk sonuçları alındıktan sonra, Brezilya, diğer Güney Amerika ülkelerinden uzmanları, modeli tartışmak ve geliştirmek üzere davet etmeyi planlamaktadır. Böylece, model, bölgedeki diğer ülkeler için de yararlı olabilecektir.

Bir hükümetlerarası kuruluş tarafından verilen eylem sözü: IPCC

Veriler, gözlemler ve iklim modellemesi, senaryolar ve ölçek küçültme

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC), Veri Dağıtım Merkezi'nin (DDC) ve Etkiler, İklim Analizi için Veri ve Senaryo Destegi Çalışma Grubunun hizmetlerini genişleterek Nairobi Çalışma Programı'nı destekleyebileceği önerisinde bulunmuştur.

Yürütülecek etkinlikler arasında; veri ve bilgilerin, çalışma programı desteklenecek şekilde, Taraf Ülkelerin ve kuruluşların gereksinimlerine uyarlanması, bilgisayar kullanımının sınırlı olduğu ülkelerde kullanılacak şekilde basit veri setleri ve ürünlerin yaratılması, DDC verilerinin kullanılması konusunda eğitimlerin düzenlenmesi yer almaktadır.

Bir sivil toplum kuruluşu tarafından verilen eylem sözü: Practical Action

Uyum planlaması ve uygulaması ile iklimle bağlı riskler ve aşırı olaylar

Practical Action, halkın bilinçlendirilmesi ve bilgi paylaşma etkinlikleri yoluyla doğal afetlerden etkilenebilir yoksul toplulukların geçinme güvenliğini arttırmayı hedeflemektedir.

Bu etkinlikler Güney Asya'da gerçekleştirilen ve topluluklara dayalı uyum çalışmalarından edinilen yararlı deneyimlerin belgelendirilmesi ve yayınlanması ile iklim değişikliğine uyum sağlamak için gereken bilgi ve becerilerin arttırılmasına yardımcı olabilecek işitsel-görsel malzemelerin üretilmesi ve yayılması çalışmalarını içermektedir. Bu çalışmalarda kullanılacak yaklaşım, Practical Action tarafından geliştirilen, yerel bilgilerin, topluluklar tarafından sahiplenilecek ve paylaşılacak bir şekilde toplanmasına yardımcı olmak üzere katılımcı videolar kullanması deneyimlerine dayanacaktır.

Bir araştırma enstitüsü tarafından verilen eylem sözü: START

Uyum planlaması ve uygulaması

Analiz, Araştırma ve Eğitim için Küresel Değişim Sistemi (START), Nairobi Çalışma Programı'nın amaçları yönünde gerçekleştirilebilecek üç projenin üzerinde durmaktadır.

'İklim Değişikliğine Uyum için Karar Desteği' projesi konuyla en yakından ilgili projelerden biridir. Bu proje kapsamında, iklim risk bilgilerinin üretilmesi ve iletilmesi için sürdürülebilir bir sistem yaratmak/tanımlamak amacıyla iyi tanımlanmış sektörel parametreleri olan pilot projeler başlatılacaktır. Pilot projeler, karar verme süreçlerinde gereken bilgilerin yorumlanması ve uygulanmasında paydaşlara destek olacaktır

BMİDÇS BÜNYESİNDEKİ UZMAN GRUPLARIN KATKILARI

Taraf Ülkeler ve kuruluşların yanısıra, Sözleşme kapsamında kurulmuş olan üç organ da yürüttükleri etkinlikler yoluyla Nairobi Çalışma Programı'nın uygulanmasına katkıda bulunma sözü vermişlerdir. Bu organlar; En Az Gelişmiş Ülkeler Uzman Grubu (LEG), Ek-I Dışı Ülkeler Ulusal Bildirim Danışma Grubu Uzmanları (CGE) ve Teknoloji Transferi Uzman Grubu (EGTT)'dir.

LEG, en az gelişmiş Taraf Ülkelere, Ulusal Uyum Eylem Programı (NAPA)'nın uygulanması amacıyla stratejiler ve teknik konularda önerilerde bulunmaktadır. LEG Başkanlığı, grubun en az gelişmiş ülke konumunda bulunmayan ülkelere de uyum planlarının geliştirilmesi konusunda destek olmaya hazır olduğunu ifade etmiştir.

CGE, Ek-I Dışı Ülkelerin etkilenebilirlik ve uyum değerlendirmeleri için kullanacakları araçlar, yöntemler ve süreçler için uygulamalı eğitim ve Ulusal Bildirimlerin değerlendirilmesi yoluyla, teknik danışmanlık ve destek sağlama katkısında bulunmaktadır.

EGTT, uyum teknolojileri hakkında, bu teknolojilerin daha iyi anlaşılmasını sağlamak ve öncelikli gereksinimlerini belirlemek üzere teknik danışmanlık ve rehberlik sağlayarak katkıda bulunmaktadır. Aynı zamanda, olası finansman kaynaklarını belirlemek de dahil olmak üzere, uyumlu ilgili teknoloji gelişimi ve transferi sürecini iyileştirmeye çabalamaktadır.

YAKLAŞAN ETKİNLİKLER

Yeni bir dizi etkinliğin belirleneceği SBSTA 28'den önce, 2008 yılının ilk yarısında, aşağıdaki etkinlikler gerçekleştirilecektir:

- Sosyo ekonomik konular hakkında Uzman Toplantısı;
- Yöntemler ve araçlar ile veriler ve gözlemler hakkında Uzman Toplantısı;
- SBSTA 28'den önce tamamlanan etkinliklerin çıktılarının görüşüleceği Taraf Ülkelerin temsilcileri toplantısı;
- SBSTA 28 sırasında yapılacak olan, iklim modellemesi, senaryolar ve ölçek küçültme başlıklı oturum içi çalıştay.

Bu konularla ilgili alınacak bildirimler, bu etkinlikler için girdi sağlayacaktır. Ayrıca, Sekreteryaya çalışmalarını, Nairobi Çalışma Programı projelerinin yaygınlaştırılması, iyileştirilmiş bir web tabanlı arayüz, ağ oluşturma ve belgelerin ve broşürlerin daha geniş bir yelpazedeki paydaşlara yayılması yollarını da kapsayacak şekilde genişletecektir.

Bu belgeler, Nairobi Çalışma Programı'nın çalışma alanlarına bağlı alanlardaki uygulamacılar için faydalı olabilir. Belgelere, <http://www.unfccc.int/3633.php> adresinden erişilebilmektedir.

Belgeler		
Yöntemler ve Araçlar	Etki, etkilenebilirlik ve uyum değerlendirmeleri için kullanılacak yöntemler ve araçlar hakkında bilgiler	<ul style="list-style-type: none"> Taraf ülkelerden gelen bildirimler FCCC/SBSTA/2007/MISC.12 İlgili kuruluşlardan gelen bildirimler FCCC/SBSTA/2007/MISC.13
	Taraf ülkeler ve ilgili kuruluşlar tarafından sunulan yöntemler ve araçlar hakkındaki bilgiler ve görüşlerin sentezi	<ul style="list-style-type: none"> FCCC/SBSTA/2007/8
Veriler ve Gözlemler	Şimdiki ve geçmişteki iklimin ve etkilerinin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunabilecek çalışmalar	<ul style="list-style-type: none"> WMO ve üye ülkelerinden ve diğer ilgili kuruluşlardan gelen bildirimler FCCC/SBSTA/2007/MISC.23
İklim Modellemesi, senaryolar ve ölçek küçültme	İklim modellemesi, senaryolar ve ölçek küçültmeye katkıda bulunmanın yolları	<ul style="list-style-type: none"> İlgili kuruluşlardan gelen bildirimler FCCC/SBSTA/2007/MISC.24
İklimle bağlı riskler ve aşırı olaylar	İklimle bağlı riskler ve aşırı olaylar ile ilgili konulardaki uygun programlar, etkinlikler ve görüşler	<ul style="list-style-type: none"> Taraf Ülkelerden gelen bildirimler FCCC/SBSTA/2007/MISC.4 İlgili kuruluşlardan gelen bildirimler FCCC/SBSTA/2007/MISC.5
	İklimle bağlı riskler ve aşırı olaylar ile ilgili çalıştaylar hakkında rapor	<ul style="list-style-type: none"> FCCC/SBSTA/2007/7

Belgeler (devam)		
Sosyo-ekonomik bilgiler	Sosyo-ekonomik bilgiler hakkında verilen bilgiler ve görüşler	<ul style="list-style-type: none"> Taraf ülkelerden gelen bildirimler FCCC/SBSTA/2007/MISC.21 İlgili kuruluşlardan gelen bildirimler FCCC/SBSTA/2007/MISC.22
Uyum planlaması ve uygulamaları	Farklı sektörlerde, bölgesel, ulusal ve yerel düzeyde uyum yaklaşımları, stratejileri, uygulamaları, teknolojileri ve deneyimler, ihtiyaçlar ve endişeler hakkında bilgiler	<ul style="list-style-type: none"> Taraf ülkelerden gelen bildirimler FCCC/SBSTA/2007/MISC.10 İlgili kuruluşlardan gelen bildirimler FCCC/SBSTA/2007/MISC.11
	Taraf ülkeler ve ilgili kuruluşlar tarafından uyum planlaması ve uygulamaları hakkında verilen bilgi ve görüşlerin sentezi	<ul style="list-style-type: none"> FCCC/SBSTA/2007/9
	LEG, CGE ve EGTT tarafından uyum planlaması ve uygulamaları ile ilgili yürütülen çalışmaların çıktılarının sentezi	<ul style="list-style-type: none"> FCCC/SBSTA/2007/10
	Uyum planlaması ve uygulamaları çalışmayı hakkında rapor	<ul style="list-style-type: none"> FCCC/SBSTA/2007/15
Araştırma	Taraf ülkelerin ve ilgili kuruluşların bildirimlerinde belirlenen uyum araştırma gereksinimleri ile devam etmekte olan ve planlanan uyum araştırmalarının sentezi	<ul style="list-style-type: none"> FCCC/SBSTA/2007/12

Belgeler (devam)		
Uyum teknolojileri	Taraf ülkelerin ve ilgili kuruluşların bildirimlerinde belirtilen uyum teknolojileri hakkında sentez raporu	<ul style="list-style-type: none"> • FCCC/SBSTA/2007/6
Ekonomik çeşitlendirme	Ekonomik çeşitlendirme hakkında bilgi	<ul style="list-style-type: none"> • Taraf ülkelerden gelen bildirimler FCCC/SBSTA/2007/MISC.15 • İlgili kuruluşlardan gelen bildirimler FCCC/SBSTA/2007/MISC.16
	Taraf ülkeler ve ilgili kuruluşlar tarafından verilen, ekonomik çeşitlendirme konusundaki bilgilerin sentezi	<ul style="list-style-type: none"> • FCCC/SBSTA/2007/14

Bu broşürde rapor edilen Nairobi Çalışma Programı etkinliklerinin uygulanması, Almanya, Avustralya, Birleşik Krallık, Hollanda, İspanya, İsveç, İsviçre, Japonya, Kanada ve Norveç hükümetlerinin sağladığı mali katkılarla ve Mısır hükümeti ve FAO'nun çalıştaylara yaptıkları ev sahipliği ile desteklenmiştir.

Daha fazla bilgi için, uyum ekibine ulaşabilirsiniz:
nwp@unfccc.int

Climate Change Secreteriat (UNFCCC)
Martin-Luther-King Strasse 8
53175 Bonn, Almanya

Telefon +49 228 815 10 00
Telefaks +49 228 815 19 99

secreteriat@unfccc.int
unfccc.int

©2007 UNFCCC
United Nations Framework Convention on Climate Change
(Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi)

Tüm hakları saklıdır

Bu yayın, kamuyu bilgilendirme amacıyla çıkarılmıştır ve hiçbir yasal ya da teknik anlamda Sözleşmenin resmi bir metni değildir. Başlıklarda ya da grafiklerde aksi belirtilmemişse, bütün materyal, kaynak belirtilmesi şartıyla tamamen ya da kısmen çoğaltılabilir.

ISBN 978-975-6180-21-1

Bu yayının Türkçe basımı, **Avrupa Komisyonu LIFE Fonu tarafından desteklenen "Türkiye'de İklim Değişikliği Politikalarının Tanıtılması Projesi (LIFE05-TCY/TR164)"** kapsamında gerçekleştirilmiştir

BÖLGESEL ÇEVRE MERKEZİ
REC Türkiye

eXergia
uluslararası Enerji Enstitüsü

İletişim için:
Bölgesel Çevre Merkezi - REC Türkiye
İlkbahar Mahallesi 15. Cadde 296. Sokak No:8, Yıldız-Ankara
Tel: 0312 491 95 30, Faks: 0312 491 95 40
www.iklimlerdegisiyor.info

Çevre ve Orman Bakanlığı
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
Hava Yönetimi Dairesi Başkanlığı
Söğütözü Ankara
Tel: 0312 207 66 17, Faks: 0312 207 65 35

